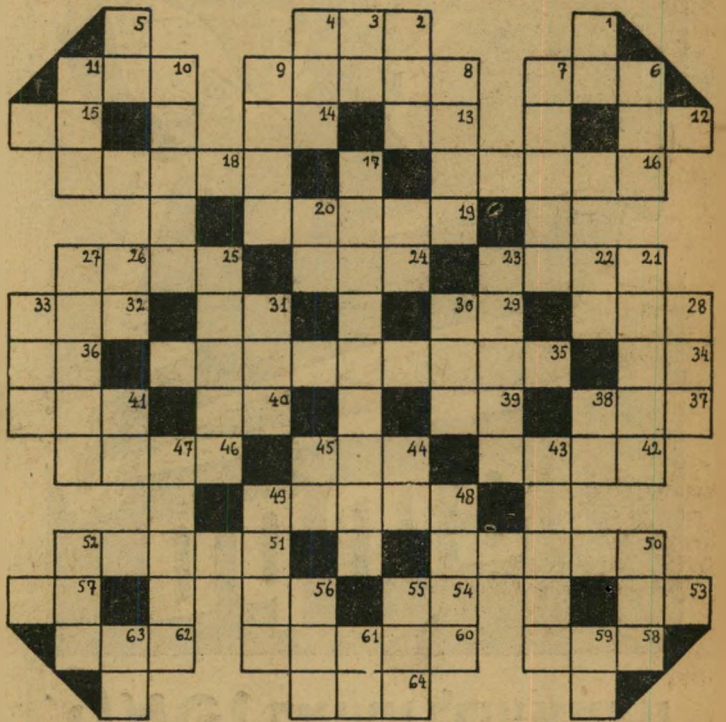

ד.ו.ב.ק.

אתה טובה אתה

תשבץ העולם הזה 1023

מאוזן: 2. דיפלומט ישראלי; 6. נס; 8. בן דוד; 10. נבט; 12. המשקה הזך בבקבוק ה...!"; 13. "... להם, ולא ידברו!"; 14. מזכיר או"ם הראשון; 15. בעל צבע אדום טיפוסי; 16. מרילין; 18. מדינה מרחבית; 19. מדיציני; 21. אמנה; 24. זנות; 25. בארי-קאדה; 28. חרק; 29. אות עברית; 31. על כל בית; 32. קרום; 34. ענף; 35. מנה ראשונה ישראלית; 36. ידיד; 37. בן-מנחם מנהל אותו; 39. אות אנגלית; 40. אוניברסיטה אמריקאית; 41. מדבר; 42. עוני; 44. עץ הנגב; 46. זמן; 48. צורת שלטון; 50. טקסי; 51. מקום הוצאה להורג; 53. פארקר הוא כזה; 54. עוף טרף; 56. מין; 57. מקצוע צבאי; 58. זכוכית המצופה תערובת כספית; 60. החלמה; 62. חומר גולמי לכתביה; 64. ספרי איוב, משלי, תהלים.

מאונך: 1. מן; 2. חומר ניקוי; 3. עמוס לביגי; 4. מכשיר אריגה; 5. פנחס רוזן; 6. חומר גלם ליצירת אנרגיה; 7. כובש ארץ-ישראלי; 8. צבע; 9. מחתרת; 10. מוכרת; 11. מושבת כתר בריטית; 12. ה' באיר; 19. זב; 20. קריאת התפעלות; 21. בירה מרחבית; 22. רחמים נסים; 23. חוסר-טעם; 25. ספר קדמוני; 26. ידיד; 27. שכנה צפונית; 28. חכמה, בינה, דעת; 30. לא מהיר; 31. תאור מצב מי הים; 33. לא טובה; 38. ראה לעיל; 41. פקודה; 43. תושב וינה; 44. צריך להיות; 45. "לך...!"; 47. גוון ורוד; 48. שי; 49. מחתרת; 50. מידת אורך; 52. נפטר; 55. צה"ל; 56. כנוי רומז; 59. חווה לכל חי; 61. גבוה; 63. חלק הגוף.

"איוב העם"

(המשך ממעמד 10)

רוובלט לעיני הצלה, רוחל מקלאללנה, כיום נספח בספר.

פעם אחת סס בין ישיבה לישיבה לי אוטוריה, חרדה בתחנת-רכבת עם יהודי שהחזיק בידי חומר יקר, נסע מיד עם גמר השיחה חזרה לשהיה-התעופה, הגיע לארץ בחצות לילה, הופיע כעבור שמונה שעות באולם הירושלמי משוריין בחומר חדש.

לא כל העבודה התגלה במטוסים. בחש"ת לילה נפגש תמיר בחוף ים הרצליה, רחוק מבתיים, עם יואל בראנז, שטיפר לו את האמת על הסגרתו, זמן רב לפני שנש"כר והפך מכשיר בידי מסגיריו. כך נתגלה בפעם הראשונה אחת הפרשות הדומות שעות תעסוק את החוקרים שנים רבות: הצעת-החליפין הנוראה של אדולף אייכמן והשתקת השואה עלידי שרת.

זאת, לא פחות מחקירות השתייערב ונאומי הסיכום הגדולים, היתה המלאכה האמיתית של פרשת משפטי קסטנר: החיפוש אחרי יוצאי קלון ברחובות-הבזק של מעברות נידחות, מציאת העדים בשלוש יבשות, המצאת טכסיסים מסובכים להטיית עיית מנגנון הבלוש וההאזנה שלא הירפה מתמיר אף לרגע קט. מכל זה נתגלה רק חלק זעיר — הופעתו של עורך-הדין החלק והמהוקצע, בעל הקול המאופק, ששלף בי רגע המכריע מתיקו מיסמך שהפיל כבניין קלפים את עדותו של עד בוטח-בעצמו.

עם חרב האינפורמציה בידו, יכול היה תמיר לגמור עד אחרי עד בחקירה נגדית, כמטאדור התוקע את חרבו בפר באמנות ובדייקנות ברע המכריע. הנואם הנרמתי, שסיכם את טענותיו בסיום המשפט, היה רק הגילגול האחרון של איש-המודיעין. כך זה היה במשפט קולק בראשית הדרך, וכך זה היה במשפט הגדול של עמוס בגירוריון, שנשתיים בעבר הקרוב.

★ ★ ★

הזדהים החדשים

מנהיגי מערכות ביג'י אוהבים להיילחם באנשים מסוגים מסוימים: אנשי מחתרת מבולבלים, הנופלים בנקל קורבן לתכני מנגנון-החושך; אנשי-מפלגות, הרואים את עיקר הפקידים בנאומים יפים בכנסת, אך נאלצים לשתף פעולה כדי לפרנס את המנגנונים המפלגתיים והכלכליים החלויים בהם; במתקני-עולם יוצא-דופן ובלתי-מעשיים, המהברים תוכניות מופשטות לאחרי-הימים. הטיפוס של לוחמים, שהתגבש בארץ בי שנים האחרונות, לא מצא חן בעיניהם. היו אלה אנשים חדשים: אנשים שגדלו בארץ והצטיינו במעשיות חסרת-אשליות, היודעים לשלב השקפת-עולם מיוזקה עם פעילות מעשית יומיומית. לא היה בידי קבוצת המנהלים להוקרת האזרה ההגון, בפני העתונאי המגיע אל ההמונים הרחבים, בפני הפרקליט הרואי כש את אמונו של בית-משפט.

אילו קרה כל זה באנגליה, היו הכוחות השליטים מנסים להטיל חלק מאחריות הזדהים על הכוחות החדשים, משתדלים לשלב אותם בהרכב מדיני משותף לעיצוב דרך המדינה. בארץ אין הדבר אפשרי. החריגים השליטים נוקשים יותר מדי מכדי לשנות את דרכיהם. גם אמצעי-ההתנגדות שלהם שינרתיים מדי, כדי לעמוד במבחן החוש.

מכאן התופעה המוזרה של דרכי-התגברות, המתנגדות ללא שיטה בין שימוש באלמות גסה, מסוג הפצצות במערכת הנוגים אלה, לבין מסעי-השמצה פרועים בינוסח גבלס. הגבות אלה הצטלבו השבוע בי ערבוביה מבולבלת של תופעות: עליית הזיב. בעל כורחו מן המחתרת, הויכוח מסביב לרצח קסטנר (שבוצע, לדעת תמיר, עלידי אחד ממנגנוני-החושך). גילוי פרצופם האמיתי של בטאונים שונים, שפעלו עד כה בהסוואה. משפטי קסטנר, שטיגנברג ועמוס בגירוריון גרמו במידה רבה לאובדן עצות זה.

למרות שתמיר עצמו יכול היה לרשום חלק נכבד מהיזדרדות זו של אויביו לזכרו, תהיה רחוק עדיין משיעור-רצון. אמר הוא, השבוע: "המשטר הוא הרבה יותר חלש מכפי שנראה לעין. אנו כבר רואים את סימני ההתפוררות הראשונים שלו. אולי הוא לא יפול מאליו. מערכות מקוטעות של גילוי-שחיתות או הפגנת אומץ-לב אולי רחוקות, אך הן בלבד לא ימנעו את הגיע השלב לרכו את המערכה, ולבססה על השקפת-עולם פוליטית מנובשת, בהגתם של כוחות חדשים."

ספרים

מקור

קצר שהוא ארוך

מכתר סיפורי ישראל (ערך זב קמ')

ח, הוצאת יוסף שרברק, 316 עמודים) הוא בעצם מכתר סיפוריהם של 19 סופרים, כר לם ישראלים, החל בש"י עגנון וכלה בי עורך, דב קמחי, עצמו. הסיפורים מייצגים כמעט את כל סוגי הספרות, מן הסוריאליזם זמ המסובך ועד להומור הבריאי-עממי, עוסקים כמעט בכל הנושאים הישראלים, החל במיוזג גלויות וכלה במיוזג קוקטיילים.

הפוחת ספר זה נקלע בראש וראשונה ל אחירת החלום של עידו ועינים — סיפורו הי גדול של ש"י עגנון. אשה סהרורית ושמה גמולה, בת לעדה יהודית מזורה, מבקרת בלילות בחדרו של איש המדע ד"ר גינת, משוחח אתו בשפתה המסתורית ומאפשרת לו להוציא ספר דקדוק וספר המנונים בי שפה זו. הטראגדיה מתחוללת רק כאשר מגלים בעלה של גמולה, גמזו, ושאר גי בורי הספר, אשר שמות כולם מתחילים באות גימל, את דבר הביקורים הליליים.

הסיפור, ככל שאר סיפורי עגנון, מלא וגדוש סמלים. אולם הקורא המתעצל לפענח סמלים אלה יכול ליהנות מעידו ועינים גם מבלי לעשות זאת.

השעון הנפלא

הסיפור התחיה מאת אשר ברש וגלגולים מאת יהודה בורלא. הראשון עוסק במלכה — אשה יפהפיה, מטורפת במקצת, המנסה להפריד בין ארוסה לשעבר לבין אשתו ולרשת את מקומה. כאשר אין היא מצליחה לעשות זאת, הריה פוחרת את בעיתה על ידי מיוזג צאצאיהם למשפחה אחת.

הסיפור השני, סיפורו של בורלא, לקוח, כמובן, מחיי היהדות המזרחית. גיבורו, בני ימין אלפנדי, מתגלגל ממקצוע למקצוע, כתוצאה מיושרו המופרז. עד כי הוא מוצא את הנושא לאהבתו הגדולה: צמד סוסים.

ההיסטוריה הישראלית העתיקה מיוצגת בקובץ, עלידי על סוסו בשבת, של משה שמיר. הרכיב על הסוס: אלישע בן אבויה, התנא אשר בדת ישראל, לאחר שגור כח כי הצדיקים ועושי המעשים הטובים אינם זוכים לכל גמול על התנהגותם. ההיסטוריה החדשה יותר מוצאת ביטוי בהאם של יהושע ברויפס — סיפורו של טלפור ניסטית זקנה וצנומה, הניצבת ליד גופת בנה שנהרג עלידי הבריטים, מבלי שיותר לה להראות לעולם כולו כי היא אם ההרוג.

מפטיש על סיכה

גם ההומור אינו חסר בקובץ הסיפורים. אהרן מגד (גשם נדבות) ממסיר על הקורא מהלומות פטיש מצחיקות, בציירו את דמות איש הערבה הגברת, בובלה, הנתקע במונית, בגשם שר טף, בכביש תל-אביב — באר-שבוע, בחברת זמרת רכוכית וזוג בירת-הדבש. חנוך בר-טוב (הססע עם מיסטר טוויטל) שופע הומור קודר, בספרו על חווה מוזר בין עולה אמריקאי קמזן לבין מורה ישראלי אוהב בצע. בנימין תמוז (מעשה בגליל של בד) מדגדג את הקורא בסיכות ברקמו את ללי לות פסח כץ, הברוש התמים, אשר נמצע מלגור ברחוב הקרוי על שם אביו ואשר מדקלם את שיריו לאשתו, מאחורי תריסים מוגפים.

נוסף על כל אלה אפשר למצוא במבחר סיפורי ישראל פרקי פולקלור של עולים וחדשים (בן רביעי, מאת מילא אוהל) וסיפור סוריאליסטי של יהודה עמיחי (מיתות אבי) על אדם שעבר לעולם האמת עשרות פעמים, עד שהגיע לשם באמת. אחד הקטעים המובנים ביותר של סיפור זה: "כשמת בי אמת, לא ידע אלוהים אם באמת מת. רגיל היה שיקום לתחייה, אבל הפעם לא קם. כמה שבועות לפני כן היתה בו התקפת לב. אומרים התקפת לב. מי מתקיף את מי? האם הלב את הגוף, או הגוף את הלב, או אולי מתקיף העולם את שניהם?"

לסיכום: בספר זה אפשר למצוא הכל — פרט לסיפור קצר אמיתי. הקצר שבסיפורי קובץ זה משרע על פני ארבעה עמודים גדולים, ואילו הגדול שבהם גוול שלוש עמודים ומעלה.

בין הכרכים

סופרים יער

לאחרונה החליטה ממשלת בריית המועצות להעניק את פרס לנין לסופר לי אונדי ליאנוב, אך ורק מפני שספרו, היער הרוסי, מנהל תעמולה נמרצת נגד השמדת היערות הפוריים ברחבי רוסיה. הגיב על כך השבועון הסאטירי הסובייטי, קרוקודיל: "מרב יערות אין רואים את הספרות".